Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан _____ **Є.В. Новак**
"_____" _____ **2026 року**

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Критика архітектурних теорій. Сучасні архітектурні доктрини

Обов'язкова

Освітньо - наукова програма Архітектура та містобудування

Спеціальність G17 «Архітектура та містобудування»

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Критика архітектурних теорій. Сучасні архітектурні доктрини» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Архітектура і містобудування».

Розробник: Баланюк Юліана Сергіївна, доцент кафедри архітектури, урбаністики і збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Викладач: Баланюк Юліана Сергіївна, доцент кафедри архітектури, урбаністики і збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Погоджено з гарантом ОНП _____ **Коротун І.В.**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від «25» серпня 2026 року

Завідувач кафедри _____ **Коротун І.В.**

Погоджено методичною радою факультету АБДПМ
Протокол №1 від «27» серпня 2026 року

Голова методичної ради факультету АБДПМ _____ **Галунка О.Д.**

==========

©_____, 2026

Мета навчальної дисципліни «Критика архітектурних теорій. Сучасні архітектурні доктрини». Курс спрямований на глибоке осмислення

архітектурних теорій другої половини XX – початку XXI століття, аналіз їхньої критики та впливу на сучасне містобудування, еволюцію архітектурних теорій після модернізму, вплив на сучасну практику архітекторів і урбаністів. В темах курсу також розглядаються питання метавсесвіту і віртуальна архітектура, екологічна архітектура та стале будівництво. Фокус курсу: не лише історія, а критичне осмислення ідей, їхнього впливу та актуальності в сучасному світі.

Завдання дисципліни:

1. Розглянути трансформацію архітектурного мислення в другій половині XX – XXI столітті.
2. Проаналізувати вплив архітектури на соціальні та культурні процеси.
3. Вивчити взаємозв'язок архітектури з технологіями.
4. Навчити студентів критичному аналізу сучасних архітектурних доктрин.

Пререквізити. Для успішного опанування навчальної дисципліни «Критика архітектурних теорій. Сучасні архітектурні доктрини» студенти повинні мати сформовані базові знання з історії архітектури і містобудування, теорії архітектури, історії мистецтва, а також розуміння основних соціально-культурних, філософських та технологічних процесів, що вплинули на формування архітектурної думки другої половини XX – початку XXI століття.

Результати навчання

Навчальна дисципліна «Критика архітектурних теорій. Сучасні архітектурні доктрини» спрямована на забезпечення засвоєння таких загальних і спеціальних компетентностей:

ЗК – Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК – Спеціальні (фахові) компетентності

СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.

СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.

Результати навчання

РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	16	-	16	-	88	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		л	сем	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	
Змістовний модуль 1. Трансформація архітектурних теорій							
Тема 1. Від модернізму до постмодернізму: криза «великого проєкту».	9	2	2	-	-	8	
Тема 2. Деконструктивізм та критика форми. Хай-тек як альтернатива.	9	2	2	-	-	8	
Тема 3. Архітектура та політика: соціальний контекст проєктування.	9	2	2	-	-	8	
Тема 4. Параметризм: революція чи просто ще один стиль?	9	1	1	-	-	10	
Тема 5. Метавсесвіт і цифрові простори: нова архітектурна реальність.	9	1	1	-	-	10	
Разом за ЗМ 1	**60**	**8**	**8**			**44**	
Змістовий модуль 2. Сучасні архітектурні доктрини							
Тема 6. Архітектура в умовах кліматичної кризи: етика, технології, утопії.	9	2	2	-	-	8	

Тема 7. Повернення до контекста: критика універсалізму в архітектурі, інклюзія.	9	2	1	-	-	10	
Тема 8. Архітектура турботи: між активізмом і тілесним досвідом.	9	2	1	-	-	10	
Тема 9. Від starchitects до колективних практик: еволюція авторства в архітектурі.	9	1	2	-	-	8	
Тема 10. Майбутнє архітектурної теорії.	9	1	2	-	-	8	
Разом за ЗМ 2	**60**	**8**	**8**			**44**	
Усього годин	**120**	**16**	**16**	**-**	**-**	**88**	

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми (завдання)
Тема 1.	Від модернізму до постмодернізму: криза «великого проєкту». 1. У чому полягала ідея «великого проєкту» модернізму? 2. Які соціальні та культурні причини його кризи? 3. Як постмодернізм переосмислив роль архітектури?
Тема 2.	Деконструктивізм та критика форми. Хай-тек як альтернатива. 1. Що означає «деконструкція» в архітектурній теорії? 2. Як деконструктивізм критикує традиційне розуміння форми? 3. Чому хай-тек вважають альтернативною відповіддю кризі модернізму?
Тема 3.	Архітектура та політика: соціальний контекст проєктування. 1. Як політичні ідеології впливають на архітектурні рішення? 2. Чи може архітектура бути нейтральною? 3. Яку роль архітектура відіграє у формуванні суспільних наративів?
Тема 4.	Параметризм: революція чи просто ще один стиль? 1. Які теоретичні засади параметризму? 2. У чому полягає його претензія на універсальність? 3. Чи можна вважати параметризм новою архітектурною парадигмою?
Тема 5.	Метавсесвіт і цифрові простори: нова архітектурна реальність. 1. Як цифрові технології змінюють поняття архітектурного простору? 2. Чи є метавсесвіт продовженням архітектури чи окремою реальністю? 3. Які виклики постають перед архітектурною теорією в цифрову епоху?
Тема 6.	Архітектура в умовах кліматичної кризи: етика, технології, утопії. 1. Яка роль архітектора в умовах кліматичної кризи? 2. Як поєднуються етичні та технологічні підходи в сучасному проєктуванні? 3. Чи можливі нові екологічні утопії в архітектурі?

Тема 7.	Повернення до контекста: критика універсалізму в архітектурі, інклюзія. 1. У чому полягає критика універсалістських підходів? 2. Як поняття контексту змінює проєктну практику? 3. Яке місце інклюзії в сучасній архітектурній теорії?
Тема 8.	Архітектура турботи: між активізмом і тілесним досвідом. 1. Що означає поняття «архітектура турботи»? 2. Як архітектура реагує на тілесний та емоційний досвід людини? 3. Де межа між активізмом і професійною практикою?
Тема 9.	Від starchitects до колективних практик: еволюція авторства в архітектурі. 1. Як сформувався феномен starchitects? 2. Чому зростає роль колективних і партисипативних практик? 3. Як змінюється поняття авторства в сучасній архітектурі?
Тема 10.	Майбутнє архітектурної теорії. 1. Які виклики стоять перед архітектурною теорією сьогодні? 2. Чи зберігає теорія вплив на практику проєктування? 3. Які напрями можуть визначати розвиток архітектурної думки в майбутньому?

Тематика семінарських занять з переліком питань

№ теми	Назва теми (завдання)
Тема 1.	Від модернізму до постмодернізму: криза «великого проєкту». 1. У чому полягали основні засади модернізму і чому вони зазнали критики? 2. Як постмодернізм трактує поняття «великих наративів» у культурі та архітектурі? 3. Які архітектурні приклади відображають перехід від модернізму до постмодернізму?
Тема 2.	Деконструктивізм та критика форми. Хай-тек як альтернатива. 1. Які філософські ідеї лежать в основі деконструктивізму та як вони проявляються в архітектурі? 2. Чим хай-тек відрізняється від деконструктивізму як відповідь на кризу форми? 3. Які об’єкти можна розглядати як символи хай-теку та деконструктивізму?
Тема 3.	Архітектура та політика: соціальний контекст проєктування. 1. Як політичні режими впливали на архітектурні проєкти XX століття? 2. У чому полягає соціальна відповідальність архітектора? 3. Які приклади архітектури можна вважати виразом ідеології певної епохи?
Тема 4.	Параметризм: революція чи просто ще один стиль? 1. У чому полягають принципи параметричного проєктування і чи можна їх вважати революційними?

	2. Чим параметризм відрізняється від попередніх стилів і напрямів в архітектурі?
Тема 5.	Метавсесвіт і цифрові простори: нова архітектурна реальність. 1. Як метавсесвіт змінює розуміння архітектурного простору? 2. Які виклики і можливості виникають для архітектора у цифрових середовищах?
Тема 6.	Архітектура в умовах кліматичної кризи: етика, технології, утопії. 1. Які етичні аспекти постають перед архітектором у проєктуванні в умовах кліматичних змін? 2. Які сучасні технології сприяють формуванню екологічно сталих архітектурних рішень? 3. Як архітектурні утопії відображають пошук відповідей на глобальну кліматичну кризу?
Тема 7.	Повернення до контекста: критика універсалізму в архітектурі, інклюзія. 1. Чому універсалізм у проєктуванні зазнав критики та яке значення має повернення до локального контексту? 2. Як принципи інклюзії трансформують сучасну архітектурну практику?
Тема 8.	Архітектура турботи: між активізмом і тілесним досвідом. 1. Як поняття «архітектури турботи» поєднує соціальний активізм та дизайн середовищ? 2. У чому полягає роль тілесного досвіду користувача в архітектурі турботи?
Тема 9.	Від starchitects до колективних практик: еволюція авторства в архітектурі. 1. Які соціокультурні та економічні чинники сприяли появі феномену «зіркових архітекторів»? 2. У чому полягають переваги й недоліки колективних практик у сучасній архітектурі? 3. Як зміна розуміння авторства впливає на освітні та професійні стандарти архітектора?
Тема 10.	Майбутнє архітектурної теорії. 1. Які глобальні виклики визначатимуть напрями розвитку архітектурної теорії у XXI столітті? 2. Як цифровізація та міждисциплінарність змінюють підходи до формування теоретичної бази архітектури? 3. Чи можлива поява нової «великої теорії» архітектури, чи майбутнє належить множинності локальних дискурсів?

Оцінювання результатів завдань, виконаних на семінарському занятті відповідно кожної теми змістового модуля, враховуються під час проведення поточного та підсумкового контролю.

Оцінка «відмінно» (5 балів) виставляється у разі, якщо семінарське завдання виконано в повному обсязі, без суттєвих помилок; студент демонструє глибоке розуміння сучасних архітектурних теорій і контексту їх

формування; здійснює самостійний критичний аналіз теоретичних концепцій, аргументовано обґрунтовує власну позицію, коректно оперує фаховою термінологією та посилається на актуальні наукові й теоретичні джерела.

Оцінка «добре» (4 бали) виставляється, якщо завдання виконано загалом правильно; студент демонструє достатній рівень розуміння аналізованих теорій, використовує базовий понятійний апарат і наводить аргументи, однак критичний аналіз або власна позиція є частково неповними, а в роботі присутні незначні змістові чи логічні неточності.

Оцінка «задовільно» (3 бали) виставляється у разі, якщо студент у загальних рисах орієнтується в темі та розуміє основні теоретичні положення, проте виконання завдання має низький аналітичний рівень: критичний аналіз поверхневий або відсутній, аргументація недостатня, допущено помилки у використанні термінології, а теоретичні положення відтворюються без осмислення.

Якість виконання семінарських завдань дає змогу оцінити самостійну пошукову роботу студента, опрацювання додаткових джерел навчально-методичної та нормативної літератури.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Теми для самостійної роботи	Вид роботи	Години
1	Кейси: Роберт Вентурі, Альдо Россі, Чарльз Мур	Опрацювання літературних джерел.	8
2	Від структуралізму до деконструктивізму	Законспектуйте. Зазначте основні історичні періоди.	8
3	Гентрифікація та критика містобудівних політик	Опрацювання літературних джерел.	8
4	Критика культури starchitects	Опрацювання літературних джерел, зробити презентацію.	10
5	Локальна ідентичність у XXI столітті	Розробити відеопрезентацію.	10
6	Межі технологічного детермінізму	Законспектувати. Розробити презентації до теми.	8
7	Кейси: Аранда\Лаш, Rural Studio, Elemental Алехандро Аравени	Законспектувати. Розробити презентації до теми.	10
8	BIM-технології та штучний інтелект у сталому будівництві	Законспектувати. Розробити презентації до теми.	10
9	NFT-архітектура та цифрова власність	Законспектувати. Розробити презентації до теми.	8
10	Чи можлива нова велика теорія архітектури?	Законспектувати. Розробити презентації до теми.	8

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота студентів з кожної теми змістового модуля передбачає проходження тестування. З переліком тестових завдань можна ознайомитись в системі електронного навчання Мудл або безпосередньо у викладача. Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в контексті кожної теми змістового модуля на етапі поточного та підсумкового контролю. Максимальна кількість балів за кожну тему становить 5 балів.

Оцінка «відмінно» (5 балів) виставляється у разі правильного виконання 90–100 % тестових завдань; студент демонструє системне розуміння сучасних архітектурних теорій, коректно розпізнає теоретичні концепції, авторів і ключові поняття, а також здатний інтерпретувати теоретичні положення в критичному контексті.

Оцінка «добре» (4 бали) виставляється у разі правильного виконання 75–89 % тестових завдань; студент демонструє достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, правильно використовує основний понятійний апарат, однак допускає окремі неточності у розумінні теоретичних взаємозв’язків або контексту формування теорій.

Оцінка «задовільно» (3 бали) виставляється у разі правильного виконання 60–74 % тестових завдань; студент у загальних рисах орієнтується в навчальному матеріалі, розуміє базові поняття, проте демонструє фрагментарні знання, поверхневе розуміння теоретичних положень або плутає ключові концепції та авторів.

Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються такі методи навчання, спрямовані на формування дослідницьких, аналітичних, комунікативних та інноваційних компетентностей у сфері архітектурно-містобудівної діяльності та збереження культурної спадщини: проблемно-аналітичний метод з критичним осмисленням архітектурних теорій і доктрин (формування ЗК01, СК01, СК06); дослідницьке навчання (research-based learning) із залученням до аналізу наукових публікацій, маніфестів, теоретичних концепцій та професійних дискурсів (ІК, СК06, РН); порівняльно-історичний аналіз міжнародного та вітчизняного теоретичного досвіду (СК06, РН); кейс-метод (case study) з аналізом реалізованих архітектурних об’єктів як матеріалізації теоретичних доктрин (СК01, ЗК07); дискусійні та дебатні методи з аргументованим відстоюванням теоретичних позицій (ЗК02, ЗК01); метод критичного читання та академічного письма (critical reading & academic writing) з підготовкою аналітичних есе та оглядів (ЗК02, СК06); мультидисциплінарний підхід із залученням суміжних гуманітарних та технічних контекстів (СК01); метод концептуального моделювання з формуванням власних теоретичних та проєктно-концептуальних позицій (СК11, ІК); проєктно-дослідницькі завдання з розроблення інноваційних концепцій на основі теоретичного аналізу (СК11, ІК); рефлексивні методи

навчання з критичною оцінкою еволюції архітектурних ідей та власних дослідницьких висновків (ЗК01).

Система контролю та оцінювання

До системи контролю під час оцінювання студентів застосовуються наступні методи контролю: усного контролю, письмового/графічного контролю, тестового контролю, самоконтролю. Усний контроль проводиться шляхом опитування на занятті (питання-відповідь). Письмовий контроль здійснюється шляхом виконання письмового завдання або тестування. Для самоконтролю студентам наведено перелік питань, що відповідають змісту лекційного заняття.

Система контролю з навчальної дисципліни «Критика сучасних архітектурних теорій» складається з таких форм контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Поточний і модульний контроль навчальної роботи студентів передбачає рейтингове оцінювання знань, умінь і навичок студентів за окремими змістовими модулями та їх елементами. Оцінювання знань студентів відбувається на семінарських заняттях, модульних контрольних роботах, заліку.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю. Навчальні досягнення студентів оцінюються відповідно до повноти і чіткості відповідей на кожному етапі контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

<table>
<tr><td colspan="13">Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</td><td>Кількість балів (іспит)</td><td>Сумарна к-ть балів</td></tr>
<tr><td colspan="7">Змістовий модуль 1</td><td colspan="6">Змістовий модуль 2</td><td rowspan="3">40</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td>Т11</td><td>Т12</td><td>Т13</td></tr>
<tr><td>4</td><td>5</td><td>5</td><td>4</td><td>5</td><td>5</td><td>4</td><td>5</td><td>4</td><td>4</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
</table>

Т1, Т2 ... Т13 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Критика сучасних архітектурних теорій» на підсумковому контролі.

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС.

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – 60 балів та підсумкового модуль -контролю (іспит) – 40 балів, за 100-бальною університетською шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	відмінно
80-89	**B**	дуже добре
70-79	**C**	добре
60-69	**D**	задовільно
50-59	**E**	достатньо
35-49	**FX**	(незадовільно) з можливістю повторного складання
0-34	**F**	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього контенту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Чому модернізм був настільки впливовим у першій половині XX століття?
2. Які головні слабкі сторони модернізму призвели до його кризи?
3. Яку роль у критиці модернізму відіграли Team 10?
4. Як Альдо ван Ейк намагався змінити модернізм через свою концепцію «проміжних просторів»?
5. Чим відрізнялися ідеї метаболістів від інших критиків модернізму?
6. Як структуралісти вплинули на розуміння архітектури як соціальної мережі?
7. Чому вибух Pruitt-Igoe вважається символічною смертю модернізму?
8. Як критика модернізму вплинула на розвиток містобудування у другій половині XX століття?
10. Яку роль у постмодернізмі відіграв Чарльз Дженкс?
11. Як Вентурі визначав постмодерністську архітектуру у своїй концепції «Less is a bore»?
12. Чим італійський підхід до постмодернізму (Альдо Россі) відрізняється від американського (Мур, Вентурі)?
13. Які головні риси постмодерністської архітектури?
14. Як постмодернізм поєднував історичні мотиви та сучасні матеріали?
15. Чому AT&T Building вважається першою постмодерністською висоткою?
16. Як Альдо Россі визначав поняття «міський артефакт»?
17. Чому «Театр світу» у Венеції – важливий приклад тимчасової архітектури?
18. Що таке деконструктивізм в архітектурі?
19. Яку роль у теорії деконструкції відіграв Жак Дерріда?
20. Чим архітектура Френка Гері та Захи Хадід відрізняється від

постмодернізму?
21. Як Бернард Чумі пояснював концепцію «архітектури хаосу»?
22. Чому Парк Ла-Віллет вважається першим проєктом деконструктивізму?
23. Як вплинув конкурс на розширення Музею Гуггенхайма (1988) на популяризацію еконструктивізму?
24. Чи можна назвати сучасний параметризм продовженням деконструктивізму?
25. Чому хай-тек не можна назвати частиною постмодернізму?
26. Які основні риси хай-теку?
27. Як Центр Помпіду та будівля Ллойдз вплинули на розвиток хай-теку?
28. Чи можна назвати сучасні скляні вежі розвитком хай-теку, чи це вже інший стиль?
29. Як брюталізм став архітектурним проявом соціальної утопії?
30. Чи можна назвати гентрифікацію продовженням модерністських помилок?
31. Як глобалізація вплинула на архітектуру та зробила міста більш схожими?
32. Чи повторює сучасне містобудування помилки модернізму?
33. Що таке NFT-архітектура, і чи вона може стати повноцінною архітектурною практикою?
34. Як метавсесвіт змінює уявлення про архітектуру?
35. Чи можна вважати віртуальну архітектуру продовженням параметризму?
36. Як вплив штучного інтелекту змінює архітектурний процес?
37. Чи може цифрова архітектура стати частиною культурної спадщини?
38. Чи можливий «новий модернізм», який врахує помилки XX століття?
39. Чи варто повертатися до традиційних форм в архітектурі?
40. Чи є архітектура майбутнього повністю цифровою?

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Форми інформальної освіти під час вивчення дисципліни «Критика сучасних архітектурних теорій»: проведення екскурсій, одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, спілкування з колегами, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео, незаплановані випадкові бесіди.

Інформаційно - методичне забезпечення

Рекомендована література

Бевз М. В. Методологічні проблеми теорії та історії архітектури. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. https://ena.lpnu.ua/home

Тимофієнко В. І. Архітектура і політика: проблеми взаємодії. Київ: НДІТІАМ, 2010. http://alyoshin.ru/Files/publika/Timofienko/Timofienko_Architecture_and_Politics.pdf

Посацький Б. С. Урбаністика: простір, місто, культура. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. https://library.knuba.edu.ua/

Куцевич В. В. Теорія архітектури. Київ: КНУБА, 2013. https://library.knuba.edu.ua/

Габрель М. М. Просторова організація міста. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2004. https://ena.lpnu.ua/home

Малик Т. В. Сучасні тенденції розвитку архітектурної теорії: критичний дискурс. Сучасні проблеми архітектури та містобудування, 2020. https://er.knuba.edu.ua

Черкес Б. С. Архітектурна ідентичність міста. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. https://ena.lpnu.ua/home

Ковальчук О. В. Глобалізація та локальна ідентичність в сучасній архітектурі. Архітектурний вісник КНУБА, 2019. https://er.knuba.edu.ua

Нестеров П. М. Критика модерністської парадигми в архітектурі XX–XXI століть. Вісник Національного університету «Львівська політехніка», 2018. https://ena.lpnu.ua/home

Баланюк Ю. С. Суперечлива культурна спадщина: переосмислення та інтеграція у сучасний міський простір. Сучасні проблеми архітектури та містобудування, 2025. 1. https://doi.org/10.32347/2519-8661.2025.33.79-88

Коротун І., Баланюк Ю. Містобудівні ландшафтні перетворення: урбодизайн та реконструкція скверів як інструменти формування комфортного середовища (на прикладі м. Чернівці). Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії забезпечення сталого розвитку в архітектурі та дизайні» Львівська політехніка, м. Львів 20-21.03.2025
https://science.lpnu.ua/uk/ssar/programa-konferenciyi

Balaniuk Y. Deconstructivism and high-tech as a response to the crisis of modernism. Annali d'Italia No70 2025 VOL. 1 ISSN 3572-2436 DOI: 10.5281/zenodo.1696224
https://www.calameo.com/read/006103417a33b61c5b290

Баланюк Ю. Модернізм в архітектурі: історичні витоки, ідеали і сучасна критика. International scientific journal «Grail of Science», № 55 (серпень, 2025). С.742-746. DOI 10.36074/grail-of-science.22.08.2025.090 https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/2974

Баланюк Ю. Роль локальних громад у інтеграції сучасної архітектури в історичне міське середовище. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Діалог культур і просторів: спадщина та ідентичність», Чернівці 16-18.10. 2025
https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12792

Frampton, K. *Modern Architecture: A Critical History* (1980)
Team 10 *Team 10 Primer* (1968)
Van Eyck, A. *The Child, the City and the Artist* (1962)
Tange, K. *A Plan for Tokyo, 1960: Towards a Structural Reorganization* (1961)
Jencks, C. *The Language of Post-Modern Architecture* (1977)
Venturi, R. *Complexity and Contradiction in Architecture* (1966)
Rossi, A. *The Architecture of the City* (1966)
Moore, C. *The Place of Houses* (1974)
Derrida, J. *Of Grammatology* (1967)
Tschumi, B. *Architecture and Disjunction* (1994)
Foster, N. *Building the Future* (1999)
Schumacher, P. *The Autopoiesis of Architecture* (2011)
Negroponte, N. *The Architecture Machine* (1970)
Graham, S. *Vertical: The City from Satellites to Bunkers* (2016)
Brillhart, J. *Digital Real: Virtual and Augmented Reality in Architecture* (2020)

Покликання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне електронне забезпечення:

1. https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12120
2. https://archive.org/details/organizationalco0000mart
3. https://archive.org/details/architecturepeop0000rask
4. https://archive.org/details/socialdesigncrea00somm

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- **«Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»** https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- **«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»** https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- **«Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»** https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystann

ia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.